

Aksel Sandemose: Klabaütermanden (1927)

Når nætterne bliver sorte om efteråret, og jævndøgnstormene pisker Atlanten op, søger Klabaütermanden ind til kysterne. Han vover sig tæt ind til molerne ved Helsingør, han står længe som en banke af mulm og ser ind på den sovende by. Han er Asbjørn Bauta (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen). Han går mod syd og ser lyshavet over København, men vender sig træt fra det og kæmper sig tilbage mod nordenstormen. Når han møder en liner, et flydende Stromboli med glødende ildøjne på alle sider, og en rygende ild foroven der gør himmelen rød som over en brand, viger Asbjørn Bauta (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen) til side og stirrer fortabt på den. Den slags uhyrer sås ikke på havet i hans tid. Han går ind i Oslofjorden, og hans ansigt er et andet, han er den Esper Arre (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen) de engang fiskede op af Piperviken. Og da han kommer tilbage, møder han Den flyvende Hollænder ved Lindesnes, med alle de usalige ombord. Men ved rattet står hans egen ungdom, en anden og vild Esper Arre (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen) som endnu ingen Esbern Arvika (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen) har mødt. Og alle de døde søfolk raser med sejlene, en latter slår imod ham fra skibet: Vi er én, vi er to, vi er tre. Og Asthor Asbjørnsson (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen) afløser Esper Arre ved roret (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen). Så er det Tor Abrahamsen (red: besætningsmedlem der er død tidligere i romanen) der er skyggen på havet, han rækker sine arme ud mod dødningskibet

Men så smiler han sørgmodigt, jo, de prøver lykken ombord, og leger glade mennesker for en nat. Men ingen ved mere hvem han er... jeg er én, jeg er to, jeg er tre. Lykkemand og Nidding er vokset sammen i mit hjerte. Klabaütermanden rejste sig af søen som en skumstøtte på det sted hvor Titanic gik ned. Han så småskibe blive splintret af granater på Nordsøen i krigens år. Olien der steg op til overfladen når en undervandsbåd blev sænket, dannede hans billede. Han stod hos da Lusitania sank, hans ludende skygge fyldte hele himmelen, medens barneskrigene skar så det kunne have bevæget en gud. Der faldt en blodregn fra Klabaütermandens skyggeansigt da der blev stille efter Lusitania. Han kender kun død og forkrænkelighed, men selv skal han aldrig dø. Han velsigner alle de skibe han ser, og når han har velsignet dem, må de synke, medens Klabaütermanden skjuler sit ansigt og græder.

Kilde: Aksel Sandemose: Klabaütermanden (1927), genudgivet i 1976 af det Schjønbergske Forlag